

Zpráva z konference ředitelů skupiny evropských etnografických muzeí / muzeí světových kultur EEMDG
Tervuren (Belgie), 25.11.–2.12.2004

Ve dnech 25. - 27. 11. jsem se účastnila výroční konference ředitelů skupiny evropských etnografických muzeí / muzeí světových kultur (EEMDG), již v r. 2004 uspořádalo Africké muzeum v Tervuren (Belgie). Jednání započalo ve čtvrtek večer prohlídkou nové termínované výstavy „Kongo, příroda a kultura“, která návštěvnický vděčným způsobem prezentuje výsledky dlouholetého vědeckého výzkumu a sběratelského úsilí pracovníků muzea. K výstavě byl vydán obsáhlý odborný sborník, který jsem přivezla pro knihovnu NpM.

První blok jednání v pátek 26. 11. byl převážně věnován organizačním záležitostem: schválení zápisu minulé konference, představení nových členských muzeí (Afrického muzea v Tervuren, Etnografického muzea ve Vídni), diskusi o formálním zakotvení sdružení (zásady dohodnuté v průběhu minulých setkání zformuluje a zakotví řídicí výbor do stručného statutu, který bude konzultován po síti a upraven do definitivní podoby na příští schůzi; dohodnuto vytvoření řídicího výboru způsobem osvědčeným v rámci Středoevropské skupiny ICOM: bude sestávat z organizátora předchozí, současné a budoucí konference, dále pak z ředitele muzea, v němž bude v daném období sídlit sekretariát EEMDG; funkce sekretariátu bude limitována na 5 let, pro příští rok ještě zůstává v Národním etnografickém muzeu v Leidenu). Dále bylo projednáno pozvání pro vybraná muzea s celosvětovými sbírkami z nových členských zemí EU, jimiž na základě mých konzultací a referátu budou Etnografické muzeum Národního muzea v Lublani, Asijské oddělení Národního muzea ve Varšavě a Etnografické muzeum v Budapešti.

Ředitelka Muzea světových kultur v Göteborgu informovala o posledních přípravách k otevření této nové instituce v prosinci tr. Plánovaný referát o tvorbě analogického Musée du Quai Branly v Paříži následoval mimo program v sobotu (budova muzea již stojí, příprava exponátů pokračuje podle harmonogramu, termín zahájení bude dodržen). Závěrem dopoledního bloku bylo rozhodnuto, že příští schůze se uskuteční v září 2005 v Muzeu Amerik v Madridu.

V odpoledních hodinách jsme si prohlédli rozsáhlé depozitáře humanitních oddělení muzea a nahrávací studio sbírky hudebních nástrojů. Získané záznamy a dokumentaci jsem rovněž předala knihovně NpM. Podrobně jsme se seznámili se způsobem registrace a dokumentace zmíněných oddělení a postupným přechodem na databázi v software Museum System. V následující debatě jsme společně s vedoucími pracovníky muzea diskutovali o modalitách papírové a elektronické evidence a dalších problémech správy sbírek, včetně zapojení původců artefaktů. Množství styčných bodů doznává ovšem odlišných řešení v závislosti na velikosti a skladbě sbírky, počtu personálu a vyhrazeném rozpočtu.

V sobotu 27. 11. dopoledne se jednání věnovalo problematice zápůjček sbírkových předmětů i celých výstav. Diskuse probíhala na podkladě „Základních principů administrace zápůjček a výměny uměleckých děl mezi institucemi“, tzv. Bizotových zásad, dle novely z r. 2002. Jde o soubor zásad a doporučení, k nimž přistoupila řada velkých muzeí z Evropy (z ČR Národní galerie), USA, Kanady, Izraele a Austrálie a jež jsou všeobecně respektovány a aplikovány i ve většině ostatních institucí. I když jsou uplatňovány rovněž v rámci EEMDG, dohodla se skupina, že závaznou písemnou formou se nepřipojí, a to z toho důvodu, že na základě vzájemné spolupráce a v zájmu usnadnění společných projektů jsou jednotliví členové připraveni upustit např. od vysílání kurýrů a spolehnout se na kompetenci personálu partnerského ústavu.

V odpoledních hodinách jsme navštívili výstavu „Tatu – tattoo“ v Královském muzeu umění a historie v Bruselu, věnovanou tetování a obecně pozměňování lidského těla, na níž se podstatně podílelo Africké muzeum v Tervuren. Ve zbývajících otevíracích hodinách jsem si prohlédla starověké a středověké expozice.

V neděli 22. 11. jsem odjela do Basileje, kde jsem si v pondělí 29. 11. v Etnografickém muzeu vyžádala informace o nabídce na multikulturní výstavní projekt, který muzeum připravuje pro 6 účastníků (5 z členských zemí EU). Vzhledem k tomu, že se očekává vstupní kapitál a financování

z EU není zajištěno, účast NpM jsem až do vyjasnění těchto otázek nepřislíbila. V odpoledních hodinách jsem si prohlédla tamní Historické muzeum.

Ve dnech 30. 11. – 1. 12. jsem jednala v Orientálním semináři univerzity ve Würzburgu o podrobnostech další spolupráce, především o způsobu přejímání nového pramenného materiálu, jeho zpracování a předávání, na chetitologickém portálu provozovaném tímto ústavem a užívaném chetitology z celého světa. Jde o velké objemy dat, rovněž obrazový materiál, takže některé aspekty dohody musím ještě konzultovat se správcem naší sítě, nicméně dohodu považuji za dobrou, přínosnou pro vědecký obor a spolupráci za podporu vědecké prestiže NM. Dne 2. 12. jsem v semináři v Erlangen provedla korekturu svého příspěvku pro sborník z konference „Chetitské hospodářství a životní prostředí“, již jsem se tr. účastnila.

Účast na konferenci EEMDG v Tervuren považuji za velmi užitečnou, stejně tak i ostatní zmíněná jednání. Kromě bodů uvedených výše jsem, jsem obdržela návrh na spolupráci na projektu „Same same but different“, jenž je koncipován k osvětlení náboženských systémů tč. živých v Evropě (kromě křesťanství a židovství také islámu, hinduismu, buddhismu a sikhské víry); projekt v gesci Muzea světových kultur ve Stockholmu usiluje o zařazení do programu EU. Děkuji generálnímu řediteli NM dr. Michalu Lukešovi za laskavé uvolnění k cestě a Českému výboru ICOM za příspěvek k její realizaci.

Kromě standardních nákladů, tak jak jsou zřejmé z vyúčtování, jsem musela uhradit doplatek za použití vysokorychlostního vlaku Thalys z Kolína n. R. do Bruselu, bez něhož bych se – pro zpoždění předpokládaného přípoje – včas a toho dne do Bruselu nedostala. V zájmu omezení cestovních nákladů z rozpočtu jsem v Basileji a v Erlangen přijala pozvání kolegyň k ubytování v soukromí.

PhDr. Jana Součková
Národní muzeum, Praha